

Utvärdering av ITS-rådets verksamhet



Caroline Andersson
Carin Blomberg
Rebecka Strandberg

Innehållsförteckning

Inledning, syfte och metod	3
Bakgrund om ITS-rådets verksamhet	4
Resultat- och måluppfyllelse	6
Organisation och arbetssätt	8
Framgångsfaktorer och framåtblick	10
Avslutande reflektioner	12
Bilagor	13
Ledamöter ITS- rådet	
Intervjupersoner	
Intervjuguide	
Källförteckning	

Inledning, syfte och metod

Inledning

Sverige har sedan ett antal år tillbaka genomfört flera dedikerade satsningar inom ITS-området. År 2009 genomfördes en världskongress i Stockholm, vilken hade föregåtts av ett antal viktiga projekt och samarbeten. Regeringen gav i september samma år Vägverket i uppdrag att arbeta fram en trafikslagsövergripande strategi och handlingsplan för användning av intelligenta transport-system (ITS) i transportsystemet. Detta tillsammans med berörda myndigheter, näringsliv och organisationer. Den överlämnades till regeringen i februari 2010.

Några månader senare, i juni 2010, tillsatte regeringen ett ITS-råd med tre huvudsakliga uppgifter:

- Utveckla formerna för samarbete, både myndigheter emellan och mellan myndigheter och näringsliv.
- Påskynda och ge råd i Trafikverkets och andra aktörers arbete med att genomföra handlingsplanen för ITS.
- Verka för ett ökat svenskt agerande i EU inom ITS-området.

Trafikverket fick genom regleringsbrevet 2010 i uppdrag att vara samordningsansvarig för genomförandet av strategi och handlingsplan. Inom ramen för detta inrättade myndigheten ett ITS-sekretariat som består rådet och dess ordförande i den löpande verksamheten.

ITS-rådets verksamhet löper till och med december 2012 samtidigt som strategi och handlingsplan tar sikte på 2014. Efter snart två års arbete har nu rådets verksamhet utvärderats, såväl avseende måluppfyllelse som styrning, organisation och arbetsformer. Utvärderingen har skett med stöd av en extern konsult, Governo.

Syfte och metod

Utvärderingen är både bakåt- och framåtriktad och inbegriper således även framtida förbättringsmöjligheter för ett eventuellt fortsatt arbete.

Uppdraget har bedrivits under en dryg veckas tid med slutrapportering i ITS-rådet den 23 augusti. Till grund för utvärderingen ligger en genomgång av relevanta dokument från ITS-rådets hemsida och andra dokument som producerats under de två år som rådet varit verksamt (se källförteckning i bilaga).

Därtill har alla rådets ledamöter samt ytterligare intressenter erbjudits möjlighet att medverka i intervjuer – totalt har 13 intervjuer genomförts (se intervjupersoner i bilaga). Som grund för intervjuerna har en intervjuguide använts där fokus legat på resultat och måluppfyllelse utifrån de tre uppgifterna, organisation och arbetssätt samt slutligen frågor kring framgångsfaktorer, fallgropar och framtida ITS-samverkan.

Efter att intervjuerna genomförts har analys skett, varvid föreliggande slutrapport formulerats. Slutrapporten har lämnats för faktagranskning till ITS-sekretariatet innan dess att slutversion fastställts.

Bakgrund om ITS-rådets verksamhet

ITS-rådet tillsattes av regeringen i juni 2010, för att sätta ytterligare fokus på samverkan och utveckling inom området. Rådets verksamhet tar sin utgångspunkt i tre huvudsakliga uppgifter, vilka handlar om att utveckla former för samarbete inom området, ge råd och påskynda arbetet med handlingsplanen samt verka för ett enat svenskt agerande i EU inom ITS-området.



Rådet har sammantaget 22 deltagare och representerar därmed såväl den offentliga och privata sektorn liksom akademien. Dessutom finns två forum etablerade med koppling till rådet, men som har egna mötesstrukturer. Rådet har haft fyra möten per år hittills.

Nedan sammanfattas några av rådets aktiviteter under året.

Utveckla former för samarbete

Som en del i uppdraget om att utveckla former för samarbete, både myndigheter emellan och mellan myndigheter och näringsliv, har två separata forum bildats inom ramen för ITS-rådet. Dels Myndighetsforum och dels Storstadsforum. Det sistnämnda har bildats av Göteborg stad, Malmö stad och Stockholm stad samt Trafikverkets linjeverksamhet och ITS-sekretariat. Syftet med Storstadsforum är att dra nytta av varandras erfarenheter inom ITS-området och gemensamt kunna introducera innovativa lösningar inom ITS-området för en hållbar samhällsutveckling.

Inom ramen för ITS-rådets verksamhet har rådet tillsammans med Trafikverket formaliserat samverkan med ett antal organisationer och företag i så kallade Memorandum of Understanding (MoU). Detta med

Ericsson, Saab AB, Telia och Innovationsregionen Kista Science City i syfte att skapa extra goda förutsättningar för konkret utveckling av produkter och tjänster för framtidens ITS-system.

Påskynda införandet av handlingsplanen

ITS-rådets uppdrag om att ge råd och påskynda Trafikverkets och andra aktörers arbete med att genomföra handlingsplanen för ITS, drivs också på flera vis. Det sker exempelvis genom Myndighetsforum, framtagande av affärsmodeller samt genom dirkettkontakter med myndigheter för fördelning av ansvaret i handlingsplanen.

En av ITS-rådets mest tydliga aktivitet inom denna uppgift är den innovationstävlan som överenskoms före sommaren 2012. Syftet med innovationsupphandlingen är att påskynda att nya lösningar skapas för att hantera de konkreta utmaningar som finns i Kista när det gäller arbetspendling till och från stadsdelen. Lösningarna ska avse störningsinformation till resenärerna och vara skalbara i flera steg, dels för trafiksituationen i centrala Stockholm, och dels vara möjliga att exportera. De ska också kunna appliceras till exempel i utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden.

En annan viktig aktivitet är rapporten om ökad tillgänglighet till data, som är förutsättning för innovationstävlan.

Verka för svensk agerande i EU

När det gäller uppdraget att verka för ett svenskt agerande i EU inom ITS-området, har rådet arbetat på flera fronter.

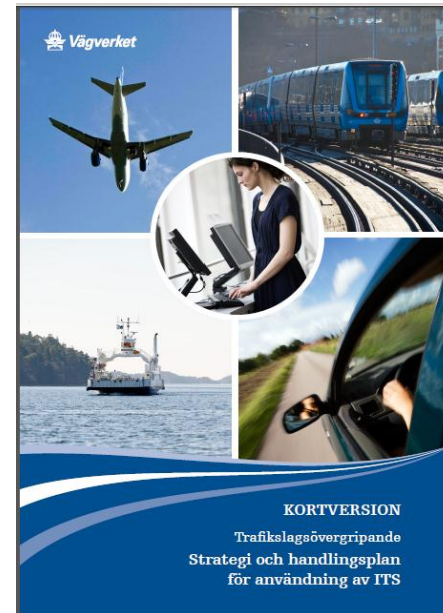
- Sju positionspapper har arbetats fram och kommunicerats till svenska representanter i EU för att tydliggöra det svenska hållningen i en rad ITS-frågor såsom gemensamt betalsystem, tillgänglig data och information samt trafikledning i storstad.
- ITS-rådet har också förberett ett svenskt deltagande i världskongressen i Wien med bland annat en kommunikativ plattform och ett gemensamt initiativ kallat "ITS the Swedish way". Detta genom att visa resultat från den svenska satsningen från såväl näringsliv, akademien och det offentliga.
- ITS-rådet har också gjort en överenskommelse med ITS Sweden om informationsspridning internationellt sett. ITS Sweden drivs i bolagsform och är en nationell organisation som utvecklar, stödjer och koordinerar ITS-utvecklingen på nationell nivå.

Aggregering av frågor till central nivå

Vissa stora frågor är förutsättningar för utvecklingen inom ITS-området, vilka rådet inte på egen hand kan lösa. Dessa frågor har rådet valt att lyfta upp på ministernivå.

- En viktig förutsättning för utveckling inom ITS-området är tillgången till data och information. Detta för att nya tjänster ska kunna utvecklas och för att nyttor ska kunna uppstå och synliggöras. ITS-rådet föreslog i en skrivelse till IT- och regionminister Anna-Karin Hatt att regeringen ska besluta om ökad tillgänglighet för den data som de statliga myndigheterna förfogar över. I skrivelsen föreslås också att regeringen tydliggör vilka villkor som ska gälla.

- ITS-rådet har i en skrivelse till Infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd belyst problematiken med upphandlingsförfarande kring innovationer, det vill säga upphandling av lösningar till problem som är definierade, men där lösningen är okänd och inte finns på en etablerad marknad. Rådet föreslog där att regeringen skulle uppdraga åt andra myndigheter att genomföra en viss del av sina upphandlingar som innovativa upphandlingar, för att skapa större utrymme för de innovativa processerna inom ITS-området.



Resultat- och måluppfyllelse

Resultat – och måluppfyllelse avser här de främsta resultat som ITS-rådet har genererat samt måluppfyllelsen för rådets tre huvuduppdrag.

En plattform för samverkan

De flesta intervjupersoner anser att det främsta resultatet som ITS-rådet har genererat hittills handlar om att man har lyckats väl med att skapa en plattform för samverkan inom ITS-området. Flera av de tillfrågade pekar även på att det nu finns en enighet kring att samverka mellan berörda aktörer är en förutsättning för att nå utveckling inom området.

Rådet består idag av deltagare med stor kompetens inom området och flera av de intervjuade lyfter vikten av att representanterna har haft tid att lära känna varandra och få förståelse för varandras respektive organisationer och uppdrag. Inte minst gäller detta mellan offentliga och privata organisationer. Merparten anser att det finns en mycket bra grund att stå på för fortsatt arbete och en utökad samverkan där deltagarna har möjlighet att diskutera mer öppet och i en mer operativ kontext. Bland de tillfrågade finns olika uppfattningar kring hur långt rådet har kommit i denna process, men flera intervjupersoner poängterar att det tar tid att skapa förtroende för en fortsatt god samverkan – och att det måste få ta tid.

”Inom ITS-området är det ingen enskild aktör som har möjlighet att ensam hitta lösningar. Ett antal aktörer måste samverka för att nå utveckling.”

Förutsättningarna på plats – nu dags för leverans

När det gäller rådets uppdrag att utveckla former för samverkan mellan myndigheter och näringsliv menar majoriteten av de tillfrågade att man har lyckats väl med att skapat ett forum för samverkan genom ITS-rådet.

Några av de tillfrågade nämner här konkreta resultat som rådet har genererat i form av innovationstävlingen i Kista och arbetet med innovationsupphandling.

Dock anser flera intervjupersoner att det går långsamt när det gäller att få till konkreta resultat gällande samverkan mellan näringslivet och myndigheter. Någon av de intervjuade nämner att det finns oklara förväntningar på vad rollen som deltagare i ITS-rådet innebär och att detta kan vara en förklaring till svårigheten att nå konkreta resultat på området. Främst är det personer från näringslivet som ger uttryck för att man ser att det finns en tröghet i detta arbete, som gör att det blir svårt att komma till skott.

”Det har verkat viktigare att skriva en rapport än att ta fram tjänster och konkreta resultat”

God positionering inom EU

När det gäller rådets uppdrag att verka för ett enat svenskt agerande inom EU på ITS-området lyfter flertalet intervjupersoner det som en framgång i sig att man har positionerat sig på rätt nivå och kunnat visa upp Sverige som en framstående ITS-nation. Dock har många svårt att nämna konkreta resultat av detta arbete. De resultat som merparten tar upp är förekomsten av ett antal positionspapper, i vilka man lyckats enas om en svensk uppfattning.

”Vi visar att Sverige har ett stort engagemang i frågan”

Resultat- och måluppfyllelse forts.

Olika uppfattningar kring arbetet med handlingsplanen

Det framkommer olika uppfattningar hos intervjupersonerna kring hur väl rådet har lyckats med uppgiften att ge råd och påskynda Trafikverkets och andra aktörers arbete med att genomföra handlingsplanen för ITS. Någon av de tillfrågade poängterar vikten av att det har tagits fram en handlingsplan samt att det nu finns en samsyn kring hur man bör arbeta med planens aktiviteter.

Ett par av de intervjuade nämner att ITS- rådet lyckas väl med att påskynda genomförande av aktiviteter och ett konkret resultat lyfts fram i form av Forskarskolan. Andra tycker inte att rådet har lyckats i sitt arbete med de konkreta aktiviteterna och menar att detta arbete behöver intensifieras.

”Nu är det dags att ta nästa steg i arbetet med aktiviteterna”

Några intervjupersoner menar att de aktiviteter som finns i handlingsplanen troligen skulle ha genomförts inom de respektive organisationerna oberoende av handlingsplanen. Man har därför svårt att avgöra om ITS-rådet haft en avgörande betydelse för resultatet.

Diskussion om viktiga frågor- ett resultat i sig

De tillfrågade nämner flera viktiga frågor som man har diskuterat inom rådet där diskussionen ses ett viktigt resultat i sig då det bidrar till att få upp frågorna på den politiska agendan. Som exempel nämns diskussioner om hur man kan hitta former för samverkan mellan näringslivet och offentlig sektor inom ramen för Lagen om offentlig upphandling (LOU) samt diskussioner kring framtagande av en gemensam betalmodell. Intervjupersonerna nämner här även att diskussioner har förts om innovationsupphandlingar, behovet av att tillgängliggöra data mellan olika aktörer samt andra standardiseringar inom ITS-området.

Samverkan ses av flertalet intervjupersoner som ett värdefullt resultat i sig, men många av de intervjuade deltagarna lyfter att det nu är dags för ITS- rådet att ta steget mot att arbeta med ett stötte fokus på konkreta resultat och framtagande av tjänster.

”Det behövs mer fokus på verkstad – nu pratas det mycket”

Behov av utökad finansiering

Att byta fokus mot konkreta resultat och genomförande kräver utökade resurser och flera intervjupersoner lyfter på olika sätt frågan om behovet av finansiering. Utan ökade medel till rådet menar man att det finns en risk för att arbetet inom ITS- rådet även fortsättningsvis fokuserar på samverkan, information och diskussion istället för konkreta resultat. Vill man ha en högre investeringstakt måste man utöka budgeten för ITS- rådets verksamhet, enligt de tillfrågade. Rådet har i uppgift att skynda på utvecklingen, men flera av de tillfrågade menar att rådet har svårt att nå hela vägen fram då det i praktiken saknas medel att använda.

Flera intervjupersoner lyfter fram att det tar tid att hitta bra modeller för samverkan inom rådet – speciellt mellan näringslivet och de offentliga aktörerna – utifrån befintlig lagstiftning. Vissa framtagna förslag till samverkan mellan näringslivet och myndigheter har utformats på så sätt att man behöver genomföra upphandlingar i enlighet med lagstiftningen. Här återstår att hitta legala former för samverkan som främjar innovation och flera intervjupersoner ser detta som en viktig fråga för rådet att arbeta vidare med.

”Samarbetet mellan privata och offentliga aktörer fungerar ju bra fram till upphandlingsläget då LOU tar vid”

Organisation och arbetssätt

Organisation och arbetssätt avser såväl intern som extern styrning, liksom frågor som rör interna samarbetsformer, rollfördelning och mötesstruktur.

Ett väl fungerande sekretariat

Internt har styrning av rådet främst skett genom ITS-sekretariatets samordnande uppgifter, vilket i princip genomgående får beröm från intervjupersonerna. Sekretariatet anses besitta stor kunskap och tycks fungera väl. Även höga ambitioner, initiativkraft, uthållighet och snabb handläggning lyfts fram och anses ge kraft åt ITS-rådet.

”Jag ser ITS-sekretariatet som en frisk fläkt som vill göra skillnad”

Även rådets ordförande lyfts på bred front fram som en viktig framgångsfaktor. Detta främst utifrån djup kunskap samt lång erfarenhet från både från den politiska och den mer förvaltande arenan. Även ett brett kontaktnät samt ett nätverkande och diplomatiskt arbetssätt betonas. Vår bild är att rådets deltagare har stort förtroende för sin ordförande.

Viss osäkerhet kring regeringskansliets styrning

När det gäller regeringskansliets styrning av rådet råder mer osäkerhet, eller möjligen viss okunskap. Flertalet intervjupersoner är inte riktigt klara över hur väl det har fungerat men anser att det ”antagligen har varit en dialog med ordföranden”.

”Jag märker inget av regeringskansliet”

Bilden av hur högt ITS-frågorna står på regeringskansliets agenda är delad, där några menar att frågorna är högt prioriterade och att

styrningen av rådet sker i rätt utsträckning och med en bra dialog med rådet. Vissa intervjupersoner ifrågasätter hur högt prioriterade ITS-frågorna egentligen är och flera är kritiska och menar att såväl styrningen som uppdraget borde ha varit tydligare, liksom uppföljningen av rådets verksamhet.

Flera intervjupersoner uttrycker önskemål om att se regeringskansliet i en tydligare roll, antingen i form av ”starkare stöd” eller i form av ett mer aktivt deltagande i rådets möten. Flera menar också att det från styrande håll behövs mer insatser, dels i form av hårdare krav på snabbare utveckling inom aktuella myndigheter, dels när det gäller lagstiftning kring öppen data.

Uppdrag med tydligare fokus på genomförande

I princip genomgående har intervjupersonerna uttryckt önskemål om att utvecklingen inom ITS-rådet skulle ha kommit längre med avseende på genomförande och implementering. Alla deltagare är måna om att utvecklingen går framåt inom ITS-området och vår bild är att det också råder viss frustration kring att frågorna inte kommit längre. Samtidigt lyfter de tillfrågande fram att man är medvetna om att det naturligt är långa utvecklingscykler inom ITS-området.

Vissa menar att orsaken grundar sig i en extern styrningsfråga där rådet behövt hårdare och tydligare krav kring detta, exempelvis i form av samverkan kring ett gemensamt implementeringsprojekt. Andra menar att rådet själv kunde ha haft ett större fokus på implementering, kanske genom ett minskat fokus på forskningsdelen av ITS-området.

Organisation och arbetssätt forts.

Deltagande aktörer med rätt mandat

När det gäller frågan om deltagande aktörer i rådet har varit de rätta med avseende på antal, roller och personer är bilden i stort positiv. De allra flesta lyfter fram att deltagarna i rådet är på gränsen till för många, samtidigt som de ger uttryck för vikten av att alla relevanta aktörer finns representerade.

Den generella bilden är att deltagande aktörer är de korrekta och inga förslag på kompletteringar framkommer i utvärderingen. Även när det gäller de olika aktörernas representanter är den generella bilden att deltagarna har rätt mandat från sina respektive organisationer. Någon intervjuperson har dock avvikande uppfattning här och menar att deltagande organisationer är rätt till 50 %, medan 25 % av deltagarna har tillräckliga mandat.

Några intervjupersoner uttrycker också viss kritik gentemot att rådets fyra årliga möten inte prioriterats i tillräcklig utsträckning av rådets samtliga deltagare. Detta lyfts fram som en bidragande orsak till den "tröghet" som har upplevts.

Informativa möten

Genomgående beskriver intervjupersonerna vikten av att deltagande aktörer har ITS-rådet som forum för träffar. Nuvarande grupperingar och fleraktörsnätverk anses viktiga för ITS-områdets fortsatta utveckling. Rådets möten beskrivs vara mycket informativa och flera menar att det råder ett gott samtalsklimat. Återigen belyses goda förberedelser från sekretariatets sida.

Vår bild är att fokus under dessa möten ligger på handlingsplanens

aktiviteter, vissa inspel från deltagande aktörer samt presentation av rapporter och skrivelser.

Samtidigt framträder också kritik mot att mötena främst är rapporterade, och ofta så från sekretariatets sida. Primärt efterfrågas "mer verkstad" från aktörernas sida mellan mötena och ett tydligare genomförandefokus i rådet. Men även andra mötesformer efterfrågas med fokus på diskussion snarare än information. Detta både genom diskussion i storgrupp mellan rådets deltagare på mötena och genom möjligheten att träffas i mindre konstellationer mellan ordinarie möten. Även detta som ett sätt att skapa mer interaktion och diskussion mellan deltagarna. Någon påtalar att informationsutbyte kan ske i andra former, exempelvis genom nyhetsbrev istället för i mötesform.

Trafikverkets roll central men för svag

Det råder bred förankring kring vikten av att ha ett råd för ITS-frågorna, då det uppfattas som en neutral och objektiv part i jämförelse med om uppgifterna istället varit en del av ansvarsområdet för en specifik myndighet. På detta sätt menar flertalet intervjupersoner att förutsättningar för en större uppslutning och samverkan kring frågorna skapas.

Kopplingen till Trafikverket som samordnande myndighet beskrivs av det stora flertalet som självklar. Dock framträder en bild av att samverkan mellan ITS-rådets sekretariat och Trafikverket i övrigt inte har varit helt självklar. Några intervjupersoner menar att Trafikverket inte stöttat ITS-rådet i tillräcklig omfattning och att myndighetens egna projekt inte införlivats i rådets verksamhet i tillräcklig omfattning.

Framgångsfaktorer, utmaningar och framåtblick

Här behandlas de främsta framgångsfaktorerna och utmaningarna i rådets verksamhet samt frågan om framtiden för ITS- rådet.

Samverkan viktigaste framgångsfaktorn

Flerparten av de intervjuade nämner som en framgångsfaktor för rådet att man har lyckats väl med samverkan och att man därigenom har lyckats få upp frågor inom ITS- området på den politiska agendan. Att deltagarna genom rådet har haft möjlighet att lära känna varandra samt skapa förtroende och förståelse för varandras uppdrag lyfts som centralt för det fortsatta arbetet. Någon intervjuperson nämner vikten av att lära känna varandras olika arenor samt att man inom ITS-rådet nu är på väg att nå förståelse mellan myndigheter och privata aktörer. För att hitta nya innovationsmöjligheter nämns förståelsen för de olika förutsättningar som krävs inom näringslivet och inom den offentliga sektorn som central.

”Ökad förståelse och kunskap har lett till att frågorna nu lyfts till nya nivåer”

Att ITS- rådet har en driven och kompetent ordförande nämns av flera intervjupersoner som en viktig framgångsfaktor, liksom ett välfungerande kansli. Då deltagarna representerar många olika organisationer och aktörer med olika intressen lyfts ordförandes oberoende fram som särskilt viktigt.

Nästa steg handlar om ett genomförande

Flera av intervjupersonerna menar att den största utmaningen för rådet är att infria de förväntningar som nu finns på genomförande och konkreta resultat. Utmaningen ligger enligt de tillfrågade här i att skifta fokus då rådets möten hittills har karaktäriserats av information,

diskussion och av att hitta former för samverkan.

Från intervjupersonerna lyfts det fram fler olika förklaringar till utmaningen med att nå konkreta resultat. Flera av de tillfrågade nämner att svårigheten bottenar i att ingen har tagit på sig ansvaret för att genomföra konkreta aktiviteter eller för framtagande av exempelvis gränssnittsbeskrivningar och överenskommelser.

Några intervjupersoner nämner det som en utmaning för ITS-rådet att knyta till sig personer med mandat att fatta beslut, men flera av de intervjuade menar istället att de nuvarande deltagarna i rådet och dess mandat är en framgångsfaktor i arbetet.

Utmaningen att hitta legala former för samverkan inom ramen för Lagen om offentlig upphandling (LOU) lyfts även fram som en faktor som försvårar förflyttningen mot konkreta resultat.

Vikten av att finnas på den politiska agendan

Som en viktig knäckfråga nämns vikten av att regeringen även fortsättningsvis ser ITS- området som prioriterat. Detta är viktigt för att ge legitimitet till ett aktivt arbete med frågorna.

Det nämns även som viktigt att arbetet är förankrat inom Trafikverkets högsta ledning. Någon av tillfrågade menar att detta idag är fallet, men någon annan har motsatt uppfattning.

En annan viktig fråga för det fortsatta arbetet inom ITS- rådet är att få till en ökad offentlig finansiering till rådet och därigenom möjliggöra ett systematiskt och konkret arbete med genomförande och implementering av rådets uppdrag.

Framgångsfaktorer, utmaningar och framåtblick forts.

Ett stort stöd för att rådet får fortsatt mandat

I princip alla av de tillfrågade menar att rådet bör få fortsatt mandat under den kvarvarande genomförandetiden för handlingsplanen - eller ännu längre. Detta lyfts av några intervjupersoner som särskilt viktigt nu när det är dags för ITS- rådet att gå mot ett större genomförandefokus. Dessa menar att då rådet hittills har arbetat för att lägga en grund för kommande arbete så krävs nu en fortsättning för att nå önskade resultat.

”Om vi släpper det nu så kommer det att bli svårare att få fram konkreta resultat”

Flera av de tillfrågade poängterar att det i framtiden är viktigt att rådet får ett mer tydligt mandat från regeringen och att man därigenom tydliggör syftet med rådets verksamhet.

Behov av justeringar i handlingsplanen

Om rådet får fortsatt mandat lyfter även flera av de tillfrågande vikten av att då se över handlingsplanens innehåll samt justera de delar som nu är inaktuella.

Förutsättningarna förändras fort inom ITS- området och justeringar ses därför av flera av de tillfrågade som någonting naturligt – och nödvändigt. Här menar intervjupersonerna att det handlar om att hitta en balansgång mellan att fullfölja beslutad handlingsplan och att justera det som behövs.



Avslutande reflektioner

ITS-rådet är en av de rådgivande grupper som regeringen använder sig av för att skapa samsyn och genomförandekraft inom ett specifikt område. Under åren har dessa olika konstellationer haft olika framgång – vissa råd har kunnat visa på resultat, medan andra i mångt och mycket enbart blivit diskussionsforum. Uppgifter som innebär att främja viss verksamhet är i regel svåra att följa upp och mäta, men kan vara av avgörande betydelse för framgången inom området.

Tydligt är att ITS-rådet kunnat visa på konkreta resultat utifrån sitt uppdrag, även om det på vissa håll funnits förhoppningar om att man skulle ha åstadkommit mer under denna tid. Helt klart har man mäktat med att lägga grunden för samverkan inom ett viktigt strategiskt område – nu handlar det om att ta nästa steg, kraftsamla och åstadkomma ett genomförande.

Vår rekommendation är därmed att rådets verksamhet får fortsätta, men att regeringen tar tillfället i akt och ser över uppdraget. Ett förtydligt uppdrag tillsammans med en uppdaterad handlingsplan är goda utgångspunkter för ett fortsatt arbete.

Många har påtalat att det nu är dags för ”verkstad”. Hur åstadkommer man då detta utifrån det arbete som gjorts och en ev. uppdaterad handlingsplan? Något som enligt vår erfarenhet har visat sig vara lyckosamt är arbete på flera nivåer – exempelvis genom ett råd med nuvarande eller liknande sammansättning där besluten fattas och med en operativ program-/projektorganisation där arbetet bedrivs.

Detta kräver en precisering av handlingsplanen i tid- och resurssatta aktiviteter, samt ett aktivt projektledarskap från Trafikverkets sida. För att påskynda ITS implementering och åstadkomma mera verkstad för ITS-rådets arbete kan finnas skäl att avsätta öronmärkta pengar för viss

del av verksamheten. Något annat som kan vara lämpligt är att sätta ett profilprojekt, där merparten av aktörerna kan samsas kring en fråga som är av stor vikt för branschen som helhet, exempelvis vad gäller betalsystem, trafikantinformation, fordonsrelaterade tjänster och godstransportområdet.

Det är också av vikt att det fortsatta arbetet tar sikte på förutsättningar för samverkan. Här handlar det både om fortsatt arbete kring hur man kan samverka inom ramen för LOU, men också kring öppen data, standardisering etc. En viktig del i detta kan handla om att informera om vad befintlig reglering innebär, samt på bred front visa upp exempel på hur man fått samarbetet att fungera i praktiken.

Klart är att arbetet hittills har inneburit en kraftsamling kring dessa frågor. Rätt personer med rätt kompetens har påbörjat en gemensam resa – nu gäller det att ta tillvara på detta engagemang och ta nästa steg för fortsatt svenska ITS-framgångar.

Bilagor



Ledamöter ITS- rådet

Organisation	Namn
(Ordförande)	Hans Rode
Näringsdepartementet	Caroline Karlsson
Näringsdepartementet	Anna Knutsson
Trafikverket	Caroline Ottosson
Transportstyrelsen	Anders Larsson
IT(S) konsult	Birger Höök
ITS Sweden	Christer Karlsson
VINNOVA	Charlotte Brogren
Sjöfartsverket	Ann-Catrine Zetterdahl
Representant för Storstadsforum/Göteborgs stad	Lars-Bertil Ekman
Representant för Logistikforums ITS- godsgrupp/Chalmers	Kent Lumsden
Kista Science City	Anette Scheibe -Lorentzi
Netport Karlshamn	Samuel Henningsson
Volvo AB	Lars-Göran Rosengren
Ericsson AB	Charlotta Sund
TeliaSonera AB	Jessica Levin
SAAB AB	Lars Jernbäcker

Organisation	Namn
Svensk Kollektivtrafik	Charlotte Wäreborn-Schultz
Linköpings Universitet	Peter Värbrand
Post- och telestyrelsen	Göran Marby
Logica	Thomas Ivarson
Trafikverket	Catherine Kotake
Adjungerade till rådet	
Trafikverket/CEDR (svensk representant i EU ITS Advisory Group)	Lena Erixon
Ericsson (svensk representant i EU ITS Advisory Group)	Olle Isaksson

Intervjupersoner

Hans Brändström	Näringsdepartementet	14 aug
Lars-Bertil Ekman	Göteborgs kommun	10 aug
Samuel Henningsson	NetPort Karlshamn	14 aug
Birger Höök	Sweco	13 aug
Lars Jernbäcker	Saab AB	16 aug
Christer Karlsson	ITS Sweden AB	10 aug
Anders Larsson	Transportstyrelsen	14 aug
Jessica Levin	Telia	14 aug
Kent Lumsden	Chalmers	15 aug
Caroline Ottosson	Trafikverket	16 aug
Ove Pettersson	VINNOVA	16 aug
Lars-Göran Rosengren	Volvo AB	13 aug
Charlotte Wäreborn-Shultz	Svensk kollektivtrafik	10 aug

Intervjuguide

Uppnådda resultat

1. Vilka tycker du är de främsta resultaten som ITS-rådet har genererat? Ge gärna några exempel.
2. Hur bedömer du måloppfyllelsen när det gäller att:
 - utveckla former för samarbete mellan myndigheter och näringsliv?
 - verka för att svenskt agerande i EU på ITS-området?
 - ge råd och påskynda Trafikverkets och andra aktörers arbete med att genomföra handlingsplanen för ITS?
3. Anser du att det finns några frågor som rådet borde ha behandlat? Vilka i så fall?

Organisation och arbetsformer

4. Hur väl tycker du att styrningen av (Regeringskansliet) och inom ITS-rådet har fungerat?
5. Hur väl anser du ITS-rådets organisation och arbetsformer har fungerat (ITS-sekretariatets roll, deltagande intressenter, mötesformer etc.)
6. Hur har samarbetet mellan privata och offentliga aktörer fungerat?

Framgångsfaktorer och framåtblick

7. Vilka är och har varit ITS-rådets största framgångsfaktorer?
8. Vilka är och har varit ITS-rådets största utmaningar?
9. Tycker du att ITS-rådet bör få fortsatt mandat under den kvarvarande genomförandetiden för handlingsplanen (till och med 2014) i nuvarande eller annan form?
10. Finns det i så fall behov av justeringar i rådets uppgifter och/eller handlingsplanens innehåll?
11. Vad behöver göras för att nå ytterligare framsteg inom ITS-området på nationell nivå?
12. Vilken är den viktigaste knäckfråga för det fortsatta arbetet?

Avslutning

13. Är det något annat du vill tillägga?

Källförteckning

Brev till Anna-Karin Hatt angående informationstillgänglighet

Brev till Catharina Elmsäter-Svärd angående innovationsupphandling

ITS-directive: Initial report Sweden, 2011-08-26

ITS Ökad tillgänglighet till data och information, 2012-06-05

ITS 2030 – ett diskussionsunderlag, mars 2012

Kommunikativ plattform, ITS the Swedish way

Minnesanteckningar och noteringar från Myndighetsforum och Storstadsforum.

Sammanställning av status för aktiviteter kopplade till ITS-handlingsplan – arbetsmaterial, 2012-08-06

Preliminary Freight ITS Roadmap , Sternberg, Henrik & Andersson Magnus Chalmers, 2011.

Projektdirektiv innovationstävlan, 2012-03-09

Svenska ITS-rådets position om attraktiva resetjänster, december 2011

Svenska ITS-rådets position om fordonsrelaterad ITS, december 2011

Svenska ITS-rådets position om gemensamt betalsystem inom transportsektorn, december 2011

Svenska ITS-rådets position om ITS Gods, december 2011

Svenska ITS-rådets position om ITS och trafiksäkerhet, december 2011

Svenska ITS-rådets position om Tillgängliggörande av transportrelaterad oberoende av trafikslag, december 2011

Svenska ITS-rådets position om Trafikledning i storstad – alla trafikslag, december 2011

Trafikslagsövergripande strategi och handlingsplan för användning av ITS (2010:16), februari 2010

Utveckla det svenska transportsystemets tillgänglighet/nyttjande, 2012-04-03

